

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 107/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Poľnohospodárska Pôda s. r. o., Sibírska 55, Bratislava, IČO 44 138 369, zastúpenej LawService, s. r. o., advokátska kancelária, v mene ktorej koná konateľ JUDr. Pavol Konečný, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 8 Co 80/2020-214 z 1. októbra 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Poľnohospodárska Pôda, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I. Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky bola 16. decembra 2020 elektronickou formou doručená ústavná sťažnosť v záhlaví uvedenej sťažovateľky, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Co 80/2020-214 z 1. októbra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľke podal [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“), 4. septembra 2015 žalobu na Okresnom súde Nitra (ďalej len „okresný súd“), ktorou sa domáhal určenia vlastníckeho práva k pozemku registra „[REDAKOVANÉ]“, parc. č. [REDAKOVANÉ], orná pôda s výmerou [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ], obec [REDAKOVANÉ], okres [REDAKOVANÉ] (ďalej len „pozemok“). Spolu s návrhom na určenie bol podaný aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Následne žalobca podaním doručeným súdu 14. októbra 2016 vzal žalobu späť.

3. Okresný súd uznesením č. k. 15 C 482/2015-73 zo 14. októbra 2016 (ďalej len „uznesenie 1“) priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Sťažovateľka uviedla: *„Súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca vzal žalobu späť z dôvodu, že predmetom konania boli nehnuteľnosti, ohľadne ktorých sa viedlo vkladové konanie na OÚ v Nitre, katastrálnom odbore pod č. [REDAKOVANÉ]. Vkladové konanie je predmetom konania na Krajskom súde v Nitre sp. zn. 15s/7/2016. Do katastrálneho konania vstúpil prokurátor.“*

4. Sťažovateľka okrem iného uviedla, že k prevzatiu právneho zastúpenia došlo 26. mája 2016, pričom žalobca vzal žalobu späť až písomným podaním súdu 14. októbra 2016. V odvolaní zo 16. novembra 2016 sťažovateľka uviedla, že na jej strane

by trovy nevznikli, pokiaľ by k späťvzatiu žaloby došlo bez zbytočného odkladu po tom, ako sa o dôvodoch späťvzatia žalobca dozvedel.

5. Sťažovateľka, vychádzajúc z ustanovenia § 256 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) uviedla: *„ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane.“*

6. Krajský súd uznesením sp. zn. 8 Co/214/2017 z 31. októbra 2017 (ďalej len „uznesenie 2“) uznesenie 1 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. V bode 5 odôvodnenia krajský súd uviedol: *„uznesenie I je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov jeho odôvodnenia, čím došlo k porušeniu práva strán sporu na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok v konaní pred odvolacím súdom nemožno napraviť.“*

7. Následne rozhodol opätovne okresný súd uznesením sp. zn. 15 C 482/2015 z 1. júna 2020 (ďalej len „uznesenie 3“) tak, že: *„stranám nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania nepriznáva, rovnako nepriznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania súvisiacich s neodkladným opatrením (sp. zn. I. ÚS 225/2019-41 zo dňa 20.8.2019, sp. zn. IV. ÚS 614/2018-36 zo dňa 20.8.2019), z ktorých vyplýval záver, že žaloba bola podaná dôvodne.“*

8. Sťažovateľka podala proti predmetnému uzneseniu včas odvolanie, v ktorom uviedla: *„bez aktívnej legitímácie, ktorú Žalobca stratil po prevode na spoločnosť MH Invest s.r.o. (na ktorý Sťažovateľ poukazoval vo vyjadrení zo dňa 20.5.2020) už nemohol byť v spore úspešný. Táto argumentácia nebola Ústavným súdom v obdobných veciach posudzovaná. Predkupné právo mohol porušiť len Žalobca ako predávajúci. Súd celkom opomenul, že Ústavný súd neaplikoval ustanovenia § 257 CSP.“*

9. Následne rozhodol krajský súd uznesením č. k. 8 Co 80/2020-214 z 1. októbra 2020 tak, že: *„rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania ani jednej zo strán potvrdil. Poukázal na stanovisko občianskoprávneho kolégia Krajského súdu*

v Nitre zo dňa 6.2.2020. Porušovateľ tiež (rovnako ako prvoinštančný súd) poukázal na posledné nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky – nález sp. zn. I. ÚS 225/2019-4 zo dňa 20.8.2019 a nález sp. zn. I. ÚS 614/2018. Priklonil sa k záveru, že žiadna zo strán nezavinila zastavenie konania, nakoľko takýto výrok podľa názoru súdu umožňuje s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva CSP také riešenie, aby výsledok bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov, napriek tomu, že ustanovenia CSP v časti trov túto situáciu neupravujú.“

10. Sťažovateľka je toho názoru, že „podľa súdnej praxe je pre súd nižšieho stupňa záväzným taký právny názor súdu vyššej inštalcie, ktorý bol skutočným dôvodom na vydanie zrušovacieho rozhodnutia“. Napadnuté rozhodnutie podľa nej vykazuje znaky arbitrárnosti a trov nemuseli vzniknúť, ak by žalobca späťvzatie neodkladal.

11. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vyslovil porušenie v záhlaví uvedených práv napadnutým rozhodnutím a priznal jej náhradu trov konania.

II. Relevantná právna úprava

12. Podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

14. Podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je zjavne neopodstatnený. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36

ods. 1 listiny by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/2001) alebo v prípade opravných konaní by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím.

III. Predbežné prerokovanie návrhu

15. Sťažovateľka dospela k záveru, že napadnuté uznesenie vykazuje znaky arbitrárnosti. Okrem judikatúry všeobecného súdu poukázala na rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých vyplýva, že arbitrárnosť je daná rozporom súvislosti právnych argumentov a skutkových okolností s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné právne otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany.

16. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že krajský súd pri posúdení nároku strán na náhradu trov konania vychádzal z procesných skutočností, ktoré medzi stranami neboli sporné a ktoré jasne popísal v odôvodnení (bod 22 odôvodnenia). Opisu procesných skutočností nasleduje rozsiahla právna úvaha (body 23 až 25 odôvodnenia). Krajský súd argumentuje odkazom na rozhodnutia ústavného súdu v obdobných veciach a tomu nasleduje vlastná vnútorné nerozporná argumentácia, ktorej záverom je právna veta, podľa ktorej v prípade, ak k späťvzatiu žaloby došlo v dôsledku toho, že sporná otázka vlastníckeho práva bola vyriešená zrušením rozhodnutia o vklade na protest prokurátora, ide o objektívnu príčinu, ktorú nemožno považovať za zavinenie žalobcu v zmysle § 256 ods. 1 CSP. Osobitne v tejto súvislosti treba odkázať na autentickú argumentáciu krajského súdu v bodoch 27 a 28 odôvodnenia, z ktorej je pochopiteľná argumentačná línia o tom, že žiadnej zo strán sporu nemožno pričítať to, že v konaní sporné vlastnícke právo bolo vyriešené protestom prokurátora a následným postupom katastrálneho úradu.

17. Čiastočne možno súhlasiť s názorom sťažovateľky v tom, že krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevyrovnal s jej tvrdením o tom, že k späťvzatiu žaloby žalobcu došlo s výrazným časovým odstupom od zrušenia vkladu vlastníckeho práva sťažovateľky, pričom v tomto čase sa sťažovateľka dala v spore právne zastúpiť, čím jej vznikli trovy.

18. K tomu treba uviesť, že súčasťou základného na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Aj Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Nevyžaduje sa teda, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (García Ruiz proti Španielsku, veľký senát, č. 30544/96, rozsudok z 21. 1. 1999, bod 29).

19. Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia na osobitnú námietku sťažovateľky nereagoval. Otázkou teda je, či tvrdenie sťažovateľky o tom, že žalobca zobral žalobu späť s odstupom času a v tomto čase sťažovateľke vznikli trovy tým, že sa dala v spore právne zastúpiť, je otázkou s podstatnou relevanciou pre rozhodnutie o náhrade trov konania. Ústavný súd dospel k záveru, že táto sťažovateľkou tvrdená procesná skutočnosť nie je otázkou, ktorá by bola v tomto prípade rozhodná pre posúdenie otázky nároku strán na náhradu trov konania. Žalobcovi a sťažovateľke v spore vznikli v zásade rovnaké trovy

konania. V spore nedošlo ani k nariadeniu pojednávania alebo k akýmkoľvek ďalším úkonom, ktoré by si vyžiadali vynaloženie nákladov na právne zastúpenie. Vec bola skončená zastavením bez jej vecného prejednanja. Preto skutočnosť oneskorenia sa žalobcu so späťvzatím žaloby nebola pre rozhodnutie významná v takom rozsahu, aby sa s ňou krajský súd musel vyrovnáť osobitnou argumentáciou. K tomu treba uviesť, že určite inak by sa všeobecný súd s touto skutočnosťou musel vypořadať vtedy, ak by konanie bolo zaťažené ďalšími úkonmi, ktoré by viedli k vynaloženiu nákladov na právne zastúpenie. Z povahy rozhodnutia o náhrade trov konania je zrejmé, že podstatnou otázkou bolo posúdenie zavinenia strán na zastavení konania so záverom, že k zastaveniu konania došlo z objektívnych, nie subjektívnych, ktorejkoľvek zo strán pričítateľných dôvodov. Na túto otázku dal krajský súd jasnú a argumentačne presvedčivú odpoveď.

20. To, že sa krajský súd s okrajovou, sťažovateľkou tvrdenou procesnou skutočnosťou osobitne argumentačne nevyrovnal, nemožno považovať za taký excés, ktorý by zakladal porušenie sťažovateľkou uvádzaných ústavných práv. Ústavný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľky neodôvodňujú prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, pretože sú zjavne neopodstatnené. Ustanovenie § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu predtým, než dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd takú sťažnosť, keď uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybnit' ústavnosť napadnutých rozhodnutí. Ide o situácie, keď ústavnej sťažnosti chýba ústavnoprávna dimenzia. Tak je to aj v tomto prípade, preto ústavný súd sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2021

Robert Šorl
predseda senátu